

Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών • Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
Institute of Historical Research • National Hellenic Research Foundation

Αθήνα, 5 Νοεμβρίου 2019

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αποτελέσματα Ενάλιας Έρευνας στην Κάσο

Σημαντικά αρχαιολογικά ευρήματα ήρθαν στο φως κατά τη διάρκεια της πρώτης υποβρύχιας ερευνητικής αποστολής στον θαλάσσιο χώρο της νήσου Κάσου. Συνολικά εντοπίστηκαν πέντε ναυάγια, καθώς και μία πιθανή αρχαία λιμενική εγκατάσταση. Ιδιαίτερα αξιόλογο εύρημα είναι το ναυάγιο της ύστερης κλασικής περιόδου, το οποίο έφερε πέντε λίθινες πυραμιδοειδείς άγκυρες. Το φορτίο του πλοίου περιλαμβάνει, εκτός από αμφορείς τεσσάρων τουλάχιστον διαφορετικών τύπων, λεπτή κεραμική καθώς και τμήματα αποθηκευτικών πίθων. Με βάση την κεραμική που περισυλλέχθηκε και ανελκύστηκε, το ναυάγιο μπορεί να χρονολογηθεί στα τέλη του 4ου ή τις αρχές του 3ου αιώνα π.Χ. Το είδος του φορτίου και οι λίθινες άγκυρες που εντοπίστηκαν παρουσιάζουν ομοιότητες με το ναυάγιο της Αντιδραγονέρας Κυθήρων που χρονολογείται στον ύστερο 4ο αιώνα π.Χ.

Σε ό,τι αφορά τα υπόλοιπα ναυάγια, πρόκειται για ένα πλοίο με φορτίο Ροδιακών αμφορέων του 1ου αιώνα π.Χ., ένα με αμφορείς και επιτραπέζια κεραμική της βυζαντινής περιόδου, χρονολογούμενο μεταξύ του 8ου και του 10ου αιώνα μ.Χ., ένα ξύλινο σκαρί πλοίου χρονολογούμενο στην μετεπαναστατική περίοδο και ένα ναυάγιο νεότερων χρόνων που μετέφερε οικοδομικό υλικό. Εκτός των προαναφερθέντων ναυαγίων, εντοπίστηκε

επίσης μεγάλος αριθμός μεμονωμένων ευρημάτων, μεταξύ των οποίων σιδερένια κανόνια, βυζαντινές και νεότερες άγκυρες, καθώς και απορρίψεις κεραμικής, που μαρτυρούν τη συνεχή και αδιάλειπτη χρήση του θαλασσίου χώρου από την αρχαιότητα ως και τους νεότερους χρόνους.

Η ερευνητική αποστολή στην θάλασσα της Κάσου πραγματοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών (ΙΙΕ) του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (ΕΙΕ) σε συνεργασία με την Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού από τις 24 Σεπτεμβρίου έως τις 10 Οκτωβρίου 2019, υπό τη διεύθυνση των αρχαιολόγων Ξανθής Αργύρη (φιλοξενούμενης ερευνήτριας ΙΙΕ/ΕΙΕ) και Γεωργίου Κουτσοφλάκη (Τμηματάρχη της ΕΕΑ) .

Η απομακρυσμένη, ακριτική Κάσος, αποτέλεσε για πρώτη φορά πεδίο συστηματικής ενάλιας αρχαιολογικής έρευνας στο πλαίσιο ενός τριετούς ερευνητικού προγράμματος (2019 – 2021), το οποίο φιλοξενείται στο Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών στο πλαίσιο ενίσχυσης των προγραμμάτων του με επιτόπια αρχαιολογική έρευνα και τη συνεργασία εξωτερικών συνεργατών. Το έργο, με βασικό στόχο τον εντοπισμό, την τεκμηρίωση και τη μελέτη των ενάλιων αρχαιοτήτων μίας περιοχής που αποτέλεσε σταυροδρόμι πολιτισμών, αλλά και σημαντικό κέντρο ναυσιπλοΐας, ξεκίνησε το 2018 με πρωτοβουλία του ΙΙΕ/ΕΙΕ και κατά την πρώτη ερευνητική αποστολή του 2019, πραγματοποιήθηκαν συνολικά εξήντα επτά (67) ομαδικές καταδύσεις, με περισσότερες από εκατό (100) ώρες ατομικού χρόνου βυθού, ενώ καλύφθηκε το 1/3 περίπου της συνολικής έκτασης της προγραμματισμένης για έρευνα περιοχής.

Η πρώτη ερευνητική αποστολή στηρίχτηκε και στη χρηματοδότηση από την Κασιακή Αδελφότητα Νέας Υόρκης και τον Carlton Hoye και υποστηρίχθηκε υλικοτεχνικά από τον Δήμο Κάσου και τις επιχειρήσεις Arnea, Aquatec, Asso.subsea, BlueStar Ferries, Eurobrokers και Mar4u.

Περισσότερες πληροφορίες για το ερευνητικό έργο της Κάσου:

<https://kasosproject.com/GR/>

Εικόνα 1. Λίθινη πυραμιδοειδής άγκυρα από ύστερο κλασικό ναυάγιο στα Κασονήσια (φωτ. F. Kvalo)

Εικόνα 2. Σιδερένιο κανόνι με επίπαγο ασβεστολιθικών ιζημάτων στην θάλασσα της Κάσου (φωτ. C. Hoge)

Εικόνα 3. Εργασίες φωτογράφισης ναυαγίου ελληνιστικών χρόνων στον θαλάσσιο χώρο της Κάσου (φωτ. C. Hoge)

Εικόνα 4. Ανέλκυση αμφορέα από ναυάγιο βυζαντινών χρόνων (φωτ. F. Kvalo)

Εικόνα 5. Αμφορέας έτοιμος προς ανέλκυση στον θαλάσσιο χώρο της Κάσου (φωτ. F. Kvalo)

Εικόνα 6. Νομείς και πέτσωμα ναυαγίου των χρόνων της Ελληνικής Επανάστασης στον θαλάσσιο χώρο της Κάσου
(φωτ. F. Kvalo)